Bijlage 2:

Evaluatie Uitvoeringsplan aanpak Ondermijning gemeente Westervoort 2019-2020

Een evaluatie over 2019 en 2020 levert het navolgende op:

1. **Bewustwording**

Er is intern voorlichting aan collega's gegeven over het meldpunt ondermijning en over signalen van ondermijning. De voorlichting werd gegeven door fysiek tijdens teamoverleggen langs te gaan bij teams. Er werd gebruik gemaakt van het signalenboekje dat is uitgegeven door het RIEC.

Het doel hiervan was om de bewustwording en meldingsbereidheid bij collega's te vergroten, waardoor signalen beter en eerder herkend en gemeld worden.

Ook op binnenshuis (=intranet) is frequent aandacht gevraagd voor het meldpunt en voor signalen van ondermijning.

Ten tijde van corona is aan nieuwe medewerkers een e-mail gestuurd met uitleg over (de aanpak van) ondermijning (met daarin een link naar een filmpje dat uitleg geeft over ondermijning) en als bijlage het eerder genoemde signalenboekje van het RIEC.

Opvallend is dat het aantal meldingen steeds weer stijgt op het moment dat er aandacht gevraagd wordt voor het meldpunt. Dit is niet zo bij de sociale teams, hetgeen dan ook een aandachtspunt oplevert. Voor het uitvoeringsplan 2021-2023 wordt meer aandacht gestoken in kwesties rondom moreel beraad om zo ook meldingsbereidheid bij de sociale teams te creëren.

Er is een regionale bewonersbrief en een persbericht verstuurd vanuit de regionale Stuurgroep Samen Weerbaar om inwoners opmerkzaam te maken op het onderwerp ondermijning.

Er zijn diverse artikelen geplaatst in de Westervoort Post, o.a. over zorgfraude, vastgoedfraude, mensenhandel, hennep, het veilig verhuren van een pand, meldingsbereidheid, verdachte situaties en ouderen en veiligheid (phishing, meekijken bij pinnen, hulpvraagfraude bijvoorbeeld via whatsapp en babbeltrucs).

Op sociale media werd aandacht gevraagd voor diverse onderwerpen rondom ondermijning, o.a. criminele investeerders ten tijde van corona, ondermijning in het buitengebied en ouderen en veiligheid.

In de veiligheidsmonitor zijn vragen gesteld over ondermijning.

Er is een bewustwordingsbijeenkomst voor medewerkers georganiseerd over vastgoedfraude in combinatie met de Wet Bibob. Dit betrof een samenwerking tussen het RIEC en de politie.

Er is een regionale bijeenkomst over zorgfraude georganiseerd door de regionale werkgroep Weerbare Overheid. Deze regionale werkgroep is inmiddels opgegaan in diverse projecten vanuit Samen Weerbaar.

Tijdens het evenement Westervoort in Beweging (2019) hebben wij inwoners voorlichting gegeven. Wij stonden daar met VR-brillen (virtual reality) die een kijkje gaven in een hennepkwekerij en een chemisch lab. Ter plaatse hebben wij geurkaarten uitgedeeld die na wrijving daarover de geur van een chemisch lab vrijgaven. Over onze voorlichting is een artikel verschenen in de plaatselijke krant en er is een blog van gemaakt.

Helaas kon vanwege corona het evenement Westervoort in Beweging editie 2020 niet doorgaan.

Er is een digitale bijeenkomst gehouden onder leiding van de DSP-groep met enkele sportverenigingen. De bijeenkomst werd gehouden in het kader van een onderzoek dat door de provincie is opgestart over criminele inmenging in sportverenigingen.

Deze bijeenkomst voelde als een prettige kennismaking. Het gevoel “dat speelt niet bij ons” overheerste bij de clubs, maar al pratend bleek dat er veel onwetendheid bestond ten aanzien van ondermijning en een gebrek aan vervolgopties aan de zijde van de sportclubs. Zodra het weer kan qua coronamaatregelen, wordt er over het onderwerp ondermijning in de sport breder aandacht gegeven. Ook wordt gekeken hoe wij het beste voorlichting kunnen geven aan sportclubs en handreikingen kunnen doen waar zij bijvoorbeeld met vragen/zorgen terecht kunnen.

Er stond gepland dat de burgemeester een welkomstwoord zou houden op de ALV van de ondernemersvereniging BIZ Het Ambacht. Dit voorwoord zou worden ondersteund met een hennep-container en een voorlichting van Liander. Helaas is ook deze bijeenkomst vanwege de corona-maatregelen niet door gegaan. Dit wordt verschoven naar 2021.

Er heeft geen herhaling plaatsgevonden van de informatiebijeenkomst over interne informatie-uitwisseling. Over dit onderwerp zijn wel meerdere webinars gegeven (door externe partijen). Ook vond er, in het kader van ondermijning, op regelmatige basis overleg plaats met de privacy-officer.

2. Beleid en regelgeving

De APV is geharmoniseerd met die van Duiven en waar mogelijk ondermijningsproof gemaakt.

Het Damocles-beleid is vanwege een wijziging in de Opiumwet geactualiseerd. Ook strafbare voorbereidingshandelingen, zonder de aanwezigheid van drugs, kunnen nu een sluitingsbevoegdheid voor de burgemeester scheppen. Daarnaast is het beleid aangescherpt door de termijn van pandsluitingen te verlengen.

Voor 2021 staat een nieuwe actualisatie op de planning. Zowel van het uitvoeringsprotocol behorend bij het Hennep-convenant als van het Damocles-beleid. Geprobeerd wordt zo veel als mogelijk te komen tot een regionaal beleid in Gelderland-Midden.

Er is een privacy-protocol vastgesteld.

Het mensenhandelbeleid is nog niet vastgesteld. Hier waren wij al vrij ver (individueel) mee gevorderd, toen er regionaal veel aandacht voor het onderwerp kwam. De VNG en CoMensha (het landelijk coördinatiecentrum tegen mensenhandel) kondigden tools aan (het Kompas Aanpak Mensenhandel en de Longread Mensenhandel in Nederland). Bewust is de keuze gemaakt om een pas op de plaats te maken (i.p.v. voor de muziek uit te lopen) en in de toekomst aan te gaan haken in de regio. Door de gewijzigde indeling binnen het cluster Openbare Orde en Veiligheid zal dit onderwerp zowel door de medewerker Ondermijning als de medewerker Zorg en Veiligheid worden opgepakt in 2021.

De handhavingsmatrix (integraal handhavingsbeleid), met daarin o.a. een helingparagraaf, wordt eveneens in 2021 worden vastgesteld. Door diverse andere (corona)werkzaamheden is deze taak blijven liggen.

Er is in 2019 integriteitsbeleid vastgesteld en een daarbij behorende gedragscode. Daarnaast zijn er meerdere integriteitsinstrumenten in gebruik, te denken valt aan het afleggen van de eed/belofte voor nieuwe medewerkers en het melden van nevenwerkzaamheden.

Nieuwe medewerkers wordt tijdens hun introductie een dilemmaspel aangeboden vanuit HR. In 2021-2022 willen wij dit spel ook aanbieden/uitrollen aan bestaande medewerkers met daarin speciaal aandacht voor het thema ondermijning.

3. Integrale controles

Vanwege de aanpak van heling hebben we ons aangemeld bij het Digitaal Opkopers Loket (DOL). Deze aanmelding was nodig om toezicht te kunnen houden op het Digitaal Opkopers Register (verder: DOR), een taak die vanuit de politie bij de gemeente is komen te liggen. Hierover hebben wij ook een artikel geschreven op sociale media en een doorlink op de gemeentepagina gemaakt. Tijdens de week van de veiligheid 2019 heeft er een gezamenlijke controle van het DOR plaatsgevonden (BOA / politie). Hierbij werden enkele onregelmatigheden aangetroffen.

In 2020 stond deze controle wel gepland, maar deze is vanwege de corona-maatregelen niet doorgegaan. We willen er wel voor waken dat de controle steeds in de Week van de Veiligheid wordt gepland.

Er zijn controles uitgevoerd in het kader van de Landelijke Aanpak Adres Kwaliteit (LAA). Dit is een landelijke samenwerking tussen vele partners gericht op het verkrijgen van de juiste informatie in de Basisregistratie Personen (BRP). Het doel van de controles is het verhogen van de kwaliteit van adresgegevens in de BRP en het bestrijden van adres-gerelateerde fraude. De controles worden uitgevoerd door Bureau daadkracht. Vanaf 1 oktober 2020 is LAA ondergebracht bij de Rijksdienst voor Identiteitsgegevens.

Er zijn twee integrale controles geweest op bedrijventerrein Het Ambacht. Tijdens deze controles zijn zogenaamde witte vlekken, waarvan we niet precies weten wat er gebeurt, gecontroleerd en ingekleurd. Deze controles vonden plaats met onze ketenpartners: de politie, de douane, de brandweer, Liander en de ODRA.

Na afloop van de eerste controle zijn brieven aan ondernemers in het gecontroleerde gebied gestuurd om uit te leggen waarom wij de controle uitvoerden. Zo is getracht meer bewustwording te creëren bij ondernemers en de controle beter te duiden.

Tijdens de eerste integrale controle waren we met veel mankracht en auto’s op pad gegaan, waardoor mensen van de controle schrokken. Deze werkwijze is tijdens de tweede controle aangepast.

In 2020 stonden wel integrale controles gepland. Vanwege de coronamaatregelen hebben we die uitgesteld.

4. Signalen/cases

Op regelmatige basis is er lokaal en strategisch ondermijningsoverleg geweest, samen met de politie en het RIEC. Het strategisch ondermijningsoverleg is qua structuur gewijzigd in een basisteamoverleg (samen met Zevenaar).

We hebben één zaak gehad voor Westervoort die op het Infoplein van het RIEC gelopen heeft. Het Infoplein is een overleg met meerdere partners waar cases besproken worden die zijn opgewerkt van een signaal naar een daadwerkelijke casus. Tijdens het overleg wordt beoordeeld welke partner het beste een actie kan inzetten.

Van tijd tot tijd vinden er gesprekken plaats met maatschappelijke partners.

Aan de hand van de ondermijningsbeelden zijn signalen uitgewerkt en onderzocht.

Er is geen aparte vervolgbijeenkomst geweest om het te hebben over de ondermijningsbeelden.

In 2021 heeft het RIEC een weerbaarheidsscan gemaakt van de gemeente. Het is de bedoeling met de ondermijningsbeelden uit 2018 en de uitslag van de weerbaarheidsscan een verdiepingsslag te maken op het vlak van ondermijning. Deze actie staat gepland voor 2021.

Tijdens de terugblik bleek al dat het hebben van periodiek overleg tussen OOV-ers, handhavers, toezichthouders en BOA's niet werkte en dat ad-hoc afspreken beter werkte. Dit hebben we dan ook aangepast in onze werkwijze en zal ook vastgelegd worden in het uitvoeringsplan 2021-2022.

De uitvoering van het Damoclesbeleid behelsde in 2019 en 2020:

- 3 ontmantelde hennepkwekerijen (3x in woning);
- 3x huuropzegging;
- 1x sluiting woning na vondst soft- en harddrugs;
- 4x bestuurlijke waarschuwing;
- 831 hennepplanten;
- 5,28 kilo hennep;
- 382 XTC-pillen.

De uitvoering van het Bibobbeleid behelsde in 2019 en 2020:

- 2x bibob-onderzoek.

Er is geen advies gevraagd aan het Landelijk Bureau Bibob.